

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-7156970
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Ağustos 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 5 Sayfa)
- Cevap Yazısı (79 Adet, 128 Sayfa)

7/1060

HATAY MİLLETVEKİLİ
SAYIN NERMİN YILDIRIM KARA'NIN
TBMM 7/1060 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

- 1) Hasar tespit çalışmaları neticesinde ilçeler ve il geneli olmak üzere Hatay'da kaç bina yıkılmış; kaçı ağır, orta ve hafif olmak üzere hasarlı nitelemesiyle kayıt altına alınmıştır?
- 2) Afet bölgesinde, imar aflarından yararlanarak Yapı Kayıt Belgesi alan yapıdan ne kadarı depremde yıkılmıştır?
- 3) Hatay genelindeki kamu binaları depreme dayanıklılık bakımından denetlenmiş midir? Denetlenmiş ise, neticesinde okul, yurt ve hastanelerden ne kadarı hakkında yıkım, güçlendirme veya kullanım kararı verilmiştir?
- 4) Deprem fay hatları üzerindeki yerleşim yerlerinin daha güvenli alanlara taşınması ve yeniden inşası için planlama nedir, ne aşamada?
- 5) Kalıcı konut çalışmalarının hemen başlatılacağı yapılan açıklamalardan anlaşılmaktadır. Depremler nedeniyle yapılacak ihalelerde davet edilecek firma kriterleriniz nedir? Bu ihalelerin tüm süreçleri şeffaf şekilde yapılacak mıdır?
- 6) Yeni yapılanma sürecinde inşaat izinlerinin düzenlenmesi ve ruhsatlandırılması için ne tür iyileştirmeler yapılacaktır?
- 7) Çevre Mühendisleri Odasının yaptığı açıklamaya göre Hatay'dan alınan numunelerde %90 asbeste rastlanmıştır. Deprem bölgesindeki enkazların ayrıştırılmasını ve kaldırılmasını, ortaya çıkacak atıkların çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde bertaraf edilmesi konusunda bir çalışmanız var mı? Varsa ne aşamada?

CEVAPLAR

- 1) 06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında yapılan hasar tespit çalışmalarında; Hatay İlinde 13.861 bina yıkık, 9.037 bina Acil Yıkılacak, 56.246 bina Ağır Hasarlı, 13.032 adet bina orta hasarlı, 117.053 bina Az Hasarlı ve 140.363 Binanın da Hasarsız olduğu tespiti yapılmıştır.
- 2) 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16 ncı maddesinin (9) uncu ve (11) inci fıkralarında sayılan yapılar ve alanlar dışında kalan diğer bütün alanlardaki 31/12/2017 tarihinden önce ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapılmış yapılar/aykırılıklar için yapı sahiplerince Yapı Kayıt Belgesi alınarak Geçici 16 ncı madde ile verilen haklardan faydalanılması mümkündür. Ancak, 31/12/2017 tarihinden sonra yapılan yapılar için Yapı Kayıt Belgesi alınarak Geçici 16 ncı madde hükmünden faydalanılması mümkün değildir. Bu kapsamda Yapı Kayıt Belgesi sorgu sisteminde yapılan incelemede; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16 ncı maddesi kapsamında, 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremlerden etkilenen Adana İlinde 137.076 adet, Adıyaman İlinde 27.193 adet, Diyarbakır İlinde 43.559 adet, Elazığ İlinde 25.390 adet, Gaziantep İlinde 123.500 adet, Hatay İlinde 131.661 adet, Kahramanmaraş İlinde 96.792 adet, Kilis İlinde 10.184 adet, Malatya İlinde 59.952 adet, Osmaniye İlinde 49.636 adet, Şanlıurfa İlinde 96.701 adet bağımsız bölüm için ve Türkiye geneli için toplam 7.056.519 adet bağımsız bölüm için Yapı Kayıt Belgesi alındığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, Yapı Kayıt Belgeleri ilk etapta beyan esasına dayalı olarak alındığından yapıların ada, parsel, adres, yapı/arsa alanı, kullanım amacı, kat sayısı vb. bilgilerinde hata yapılması söz konusu olabilmektedir. Bu sebeple Yapı Kayıt Belgeleri Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esasların 10 uncu maddesinin (1) inci fıkrasında yer alan "*Yapı Kayıt Belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlık tarafından denetlenebilir.*" hükmü çerçevesinde denetlenmekte, bu suretle hatalı beyan içeren belgelerin düzeltilmesi sağlanmakta ve Yapı Kayıt Belgesi düzenlenemeyecek yapılar için alınmış olan belgeler ise iptal edilmektedir. Ancak halihazırda Bakanlığımızca yürütülen denetleme süreci tamamlanmadığı için, denetimden

geçmemiş belgelerdeki ada, parsel ve adres beyanının doğru olduğu varsayımı ile bahse konu yapıların yerinde incelemesi yapılmadan deprem nedeniyle hasar gören yapılardan hangileri için Yapı Kayıt Belgesi alındığı hususunda bilgi verilebilmesi mümkün değildir.

3) 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi sonrası kamu kuruluşlarına ait binaların depreme karşı rehabilitasyonu için gerekli ödeneklerin birim maliyetleri iletilerek, kurumlar tarafından talep edilmesi halinde gerekli ödeneğin Bakanlığımız bütçesine aktarılması sonrası depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmaları Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olup, 6 Şubat 2023 tarihi itibarı ile Hatay ilimizde Jandarma Genel Komutanlığına ait 2 adet, Adalet Bakanlığına ait 1 adet işe ait deprem performans inceleme talebi Bakanlığımıza iletilmiş olup, söz konusu binalar ile ilgili depreme karşı inceleme ve gerekiyorsa güçlendirme çalışmalarına ilişkin süreçler devam etmektedir.

4,5,6) Afettede vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi, kırsal yerleşim yerlerinde hayatın bir an evvel normale dönmesi, hak sahiplerinin geçimlerinin yapılacak olan kırsal yapıların (konut, ahır, işyeri) tamamlanarak teslim edilmesine bağlı olması nedeniyle, Bakanlığımızca (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) gerekli çalışmalar 06/02/2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremin hemen ardından yürütülmektedir.

Bilindiği üzere; 4734 sayılı kanunun 21. Maddesinin b bendinde: "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması." durumunda ihalesinin "pazarlık usulü" ile yapılabileceği hüküm altına alınmış olup, Bakanlığımız (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) tarafından yapılan kırsal konut ve işyerlerine ait (ahır, işyeri) ait ihaleler 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun (KİK) 21.Maddesinin b. bendine göre pazarlık usulü ile yapılmaktadır.

İhalelere katılacak firmalardan; 4734 sayılı Kanunun 10. Maddesine uygun olarak, ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ait kriterler istenilerek, bu kriterleri yerine getirebilecek firmaların ihaleye katılımı sağlanmıştır. Bu ihaleler, 4734 sayılı kanunun 5. maddesi kapsamında saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla, mevzuta uygun olarak, elektronik ihale (e-ihale) olarak gerçekleştirilmiştir.

7) 18/03/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 44üncü maddesinde "Başta deprem olmak üzere doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının yönetiminden, mahallin en büyük mülki amirinin başkanlığında oluşturulacak Kriz Merkezi sorumludur. Merkez, olası bir doğal afet durumunda oluşabilecek atık miktarı, bunların kaldırılması ve taşınması için gerekli araç-gereç ve ekipman ile bu atıkların depolanacağı uygun alanları bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre önceden tespit eder ve gereken hazırlıkları yapar.....Doğal afetler sonucunda oluşan yıkıntı atıklarının taşınması ve depolanması faaliyetleri Kriz Merkezi tarafından yapılan planlamalar doğrultusunda, ilgili belediyenin sorumluluğunda belediye veya belediyenin yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlar tarafından yürütülür." hükmü yer almakta olup buna göre; Valilik tarafından yıkıntı atıklarının depolanacağı alan belirlenmektedir.

Geçici döküm alanlarında yıkıntı atıklarından kaynaklı asbest yönetimine dair Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Alanda asbest ölçümüne dair çalışmalar yapılmış olup; tespiti halinde asbestli malzemenin bertarafı sağlanmaktadır. Geçici döküm alanlarında tozumanı engellemek üzere toz bastırma sistemleri, su püskürtme işlemleri yapılmaktadır.